

A VIHAR ÖVERMEKE.

REGÉNY

Magyar Bányáslap részére írta: Filipp L.

Mit ellenségeskedés. Hát bántókat benneteket Amerikában? Oda se hívott benneteket senki. Ut ugyan kihallgatók volna, ha az amerikaiak egy bántat volna veletek, mint ti a földiek. Azok is emberek, ti is emberek vagytok. Nincs más különbség közöttük. Hagyjátok egymást békében. Ha körül meglátjátok azt is. Van elég. Mit pedig már ellenséges kerestek, hát nézzétek látnátok a nagygyűlést, aki éppolyan szöke, mint ti vagytok. Az az ellenség, aki látnak is, vagy a földiek is szolgálnak tart. Az ilyen nem terem föl embert, meg magyar embert. Az ilyen egyforma embereket terem. Az emberek közül, hogy nem legyen egyformák. Pedig, pedig hát épen egyformák is lehetnének. Lehetnének, ha mindenki egy akarna.....

Magyarul. Talán ez a falu érette meg a legjobban, hogy milyen rossz volt a 6 életük között. Magyarulnak kétézerésszáz lakos volt. Több nyelvet beszéltek, de egyformán földhöz ragadt szegény emberek voltak a háború előtt és egyformán szegények voltak a háború után. Mindaddig, amíg odaértek amerikai Fegyő Ármis, mindaddig, amíg meg nem látogatta őket Csongor János. Mert azután hamarosan és fokozatosan jobbra fordult minden. A legközelebbi arizónai már föl kellett egy kisvölgy emel- és napjának, így is elég kapta arát, mert a háttérben egy épült. A gyár sok emberek adott munkát. Másik aratásra már két másik gyár került az első mellé és a földesúr megértett szemekkel nézte, hogy mi lett itt.

Báró Tihanyi Boldizsár kétézerésszáz mondta a fiának:

— Maholnap felfordul a világ. Nem tudom, mi van ezzel a paraszattal. Ma már nem merek kirúgni egy bérlet, mert nem tudom, hogy kapok-e másikat. A gyá-

ratokat drótt emberek vesztik. Miert füstölnek különben. Kétszer-háromszor annyit, mint amennyitért kapnának különben is emberek.

— Valóban így esett, — felelte a fiatal bárány — mert a gyár jövedelméből jut a magam munkáért.

— És őrtétek. Hiszen más gyára is tudna kétszer-háromszor annyit füstolni, de miért? A parasztnak nem való pénz, mert a megfogadotttól több. Minél több urak képzeli magát és gögősebb, mint egy magács. Mink megcsodálni azokat az embereket. Edet-tek az halak élnek, elég volt nekik, amit ettek. Mit vadítok meg őket. Reméltem pedig rázhat a hideg, hogy kapunk-e aratót. És ezeket mind az amerikai magyarok csinálják. Jó lesz felhívni a hatóságok figyelmét, mert alighanem valami kisebb forradalomért készül. De hát csak hagy kézzel-jón. Az jó volna nekünk. A csendőrék el tudnak bánni velük. Csak kényesek lőnek páncsot, egy-kettő felfordul, mint egy kutyát, az a többi azután megcsodálják és visszamenyoloz. Mert gyárak is. A szájuk jár, amíg van aki vezeti őket, de ha egyszer a fegyveres kerül a sor, akkor meghágyznak, kódnak, felik az életük. Nem való más rá, mint felszolgálni. Majd lesz gondom rá, hogy hamarosan megismerkedjenek a csendőrékkel.

Tihanyi bárány egy kis izgatott volt. Gyávák voltak az emberek. Legálább is eddig. Mert hát ha egy kis botlásig is lett volna, már régen lökötték volna a kasszát, járnak, ami beváradt a nyakukba, ami felebelet a börtört. Hiszen a nép sokat erősebb volt mindig, mint az urak, hát miért nem merték felvenni a szavukat?

— Miert hallgattak el, ha az ur közöletet hiszen az 6 hangzik annyira erősebb volt, mint a földesúr szónoklásán.

Igen, gyávák voltak, de miért? Mert

nem tanulták őket senki bátorságra. Mert mindig csak a nyers erővelük fejelezték ki, mert senki nem mondta rájuk, hogy a gyáselemhez bátorságra, kitartásra is van szükség.

Csongor János ezte, hogy közöletik az idő, a kijelölt ideig, az éppolyan. Nyert vagy elbukni. Tudta ezt nagyon jó és sokszor beszélgetett önmagával. Ugy be-szél, mintha két lélek lakott volna benne. Az egyik egy egyszerű ember lelke, önmaga szerető, csendre, nyugalomra, békére vágyó lélek. És csendes estéken így beszélgetett:

Miert tessék mindezt Csongor János, miért? Egy a fiatalág, egy az élet. És kinn lávaz van, virágok, meg mosolygó lányok. Miert nem, miért közöletik? Miert nem nevetes többet, miért nem azazok virágot, miért nem választasz magadnak lányt kedveset, aszept, szerelmeset. Miert nem írtasz magadnak, Egy kis házat, kertet és árnyékos falkát? Miert nem gyújtod a pénzt, boldogságot magadnak. Miert nem törösz többet magadért?

Csongor János hamaros lelke, a jobb az önzalándoz erre így felelt:

— En az emberekkel törődöm. Mindenki, aki nem tud önmagával törődni. Meg akarnak tanítani őket a többi harcos bajlára, hogy hogyan törődjenek magukkal, hogyan vessenek, arassanak maguknak. En nekik építem a házat, az embereknek, a testvéreimnek.

A békés lélek így folytatta:

— Nekik építek a házat? Jól! De gondoltam arra, hogy lesz-e nekik olyan hely? Leg majd mindenkinek békés szép háza, te majd ott akorogsz a legifjonyozott alakok alatt. Megmutatod nekik a virágos réteket, de azok majd kerítést vetnek a páskát

körül és te majd ott ágnakodsz a szegen tács előtt és vérezed sezed a kezedet, ha megakarsz látni egy virágot. Csongor János, egy a fiatalág és egy az élet. Addig éli, amíg fiatal vagy.....

Még sokáig folyt ez a keserves, hangtalan csatározás és Csongor János találgatott, lártat volt alos, hogy végre döntésre bírja önmagát. Hagyta a két ellenséges lelkei veszedelmét, maga csak hallgatta őket csendben, kiváncsian, hogy ugyan mi lesz a vége, hogy melyik közül az a kommandó, hogy miből fog holnap. A gyárba megy-e reggel, vagy a mezőre. A munkás férfiak köze, vagy a reggel, vagy a mosolygó lányok köze.

Azán elaludt. Fialat legények tavasz táján lányokkal álmodnak. Boldogok, nevetők, kedvesek a munkák. És Csongor János fiatal legény volt a tavasz volt. És Csongor János is tudott álmodni. Nem lányok jöttek előtte, névvel árcal, nyugodt szemmel. Fiala Péterrel találkoztak, aki komoly hangon szólította meg:

— Csongor János édes fiam, elfelejtetted volna a tanítástomat? Elfelejtetted volna a fogadástokat. Azt a sok szép álmod, amit együtt álmodtunk? Az én szívemmel és a te erőddel. Az én tapasztalattal és a te fiatalággal. Az embereknek szükség van rád. Az emberek szenvednek, marakodnak, jövedelmek, mert nem tudnak másként élni. De ha megmutatnád nekik.....

János, édes fiam, erősebb lélekkel akkor, mikor még gyerek voltál. Most lenne gyengé, amikor már ember vagy? Nem leheted békés és elégedett soha, akármilyen jó életet van, akármilyen szép házat van, amíg látnak, hogy a többiek, akik éppolyanok, mint te, nyomorgnak, marakodnak. És te nem segíted rájuk. Pedig lehetett volna. Pedig akartál egyszer. Egy beszéltek meg. Ezt ígérted nekem a halálom ágyamon.

Csongor János, egy a fiatalág és egy az élet. Addig dolgozz, amíg fiatal vagy.....

Csongor János reggel frissen ébredt. De jövedelmét futybolgassa ment — hová?..... A gyár felé, a munkás emberek köze.....

Karácsonyi Déla Fehérfalú földesúr most már rémesek látszta és bánta Csongor János, hanem felt is tette. De nem olyan ember volt, aki egykönnyen feladta a harcot. Tavasz volt, kilyéltet az arata és a földesúr előtt egy kislet. Nem akart harcolni, inkább furlanghoz folyamodott.

Fehérfalú régi fiatal pagya, aki megkeresztült a kasszafülsőket, már megbalt rígen. Szomorú fia volt, tele-tele a nagy síve hitelt és tanulni vágyással. A sok tanulás meg a gyenge szervezete is le vitte hamarosan. És ha a felvételhez kasszafülső almentek a temetőbe, nem is tudták, hogy milyen sírja mellett haladnak el.

A faluba más pap jött. Egy pap, egy olyan pap, mint a többi. Aki ezt a pályát választotta, mert az kényelmes, nem igen kell dolgozni, és ha az emberek van egy kis esze meg ügyvettséget: izleti éretek, hát egész szép foglalkozásnak találhatja a pap pályát.

Karácsonyi Déla magához hozta a papot, Kóvér Tamást:

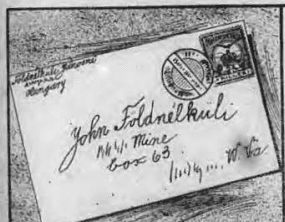
Tisztelendő ur, az Ön szolgálatát akarom igénybe venni.....

— Ó, kést övömmel — felelt a pap leste. Több szemekkel és a kezét dörzsölte. Csongor Jánosnak mindig szívemre állók szolgálatra, csak tessék rendelkezni alázatosan szolgálatul.

— Tessek helyet foglalni. Hej, István, hozd be a szőlővetőket, jól tessz a töröknek, ha beszél az ember. Meg aztán a gyromorka se árt, ugye, tisztelendő ur..... (Folytatjuk.)

FÖLDNÉLKÜLI JÁNOS CSORSA

LEVÉL JÖTT AZ ASSZONYTÓL.

MI LEHET A HAZAI LEVELBEN?

KIVÁNOM HOGY EZEN PÁR SOR IRÁSSOM...

A TAKARÉK MEG AZ ADÓ ELVITTE A HÁZUNKAT

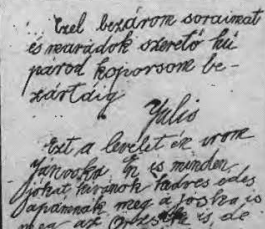
HÁJLEKÉLTALANOK LETTUNK MINDANNYIAN

AKASZNAR ÚR AZT MÓNDA, HOGY SZÉP ASSZONY VAGYOK

NINCSEN SE EJEJEM, SE NAPPALOM ~

CSAK MEG EGY HÓNAPIG VÁRJATOK

CSAK MEG EGY HÓNAPIG VÁRJATOK

HOL. A HIRA?

et ér, mint amer

JOSEPH HERZBRUN & CO.
MAGYAR SZABÓK
WELCH, W. VA.

Mr. LEE LONG, Vice President, DANTE, VA.

JOSEPH HERZBRUN & CO.
MAGYAR SZABOK
WELCH, W. VA.

VA, Mr. LEE LONG, Vice Preside

Mr. LEE LONG, Vice President, DANTE, VA.

felkeresni 20 évre fenálló Ba-
letünket, hol tisztasággal
ismét kiszolgálva. Minden
féle szövetekben nagy vá-
laszték.

JOSEPH HERZBRUN & CO.
MAGYAR SZABÓK
WELCH, W. VA.

Mr. LEE LONG, Vice President, DANTE, VA.

10

